

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 72/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

171/2009. (VI. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. február 10-én előterjesztett panaszát a 2009. június 10-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv¹ a Budapesti Rendőr-főkapitányság IX. Kerületi Rendőrkapitánysága – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2009. január 22-én, Budapesten történt rendőri intézkedések (igazoltatás, ruházat átvizsgálása, bilincselés, előállítás) tárgyában terjesztett elő jegyzőkönyvi panaszt a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Hivatalának Jogi, Koordinációs és Panaszügyi Osztályán, melyben kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2009. január 22-én az éjszakai órákban, 0 óra 30 perc körüli időpontban lakóhelyének bejárati ajtaja előtt beszélgetett egy barátjával. Megállt mellettük egy rendőrségi gépjármű, amiből két rendőr szállt ki, akik

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

intézkedést kezdeményeztek a panaszossal és barátjával szemben – aki utóbb szintén panaszt tett az intézkedéssel szemben.

A panaszost igazoltatták, aki panaszában leírja, hogy iratai a közelben parkoló gépkocsijában voltak, ahová az egyik rendőr elkísérte. A panaszos állítása szerint, miközben a papírjait a gépkocsiból kivette azokat az intézkedő rendőr a kezéből kikapta és a gépkocsi utas-ülésére dobta.

A panaszos állítása szerint még mielőtt a gépkocsijához kísérték volna, a zsebeiből mindent kipakoltattak, aminek során kiderül, hogy a panaszosnál egy 9 cm hosszúságú zsebkés található.

A panaszos sérelmezte, hogy amikor a gépkocsijához kísérték már akkor rárakták a bilincset, így a gépkocsit alig tudta kinyitni, majd csak hosszas kérés árán engedték meg neki, hogy a gépkocsit visszazárja. A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök megfélemlítő módon viselkedtek vele szemben, a rendőrségig tartó út során a rendőrségi gépkocsiban fenyegetések hangzottak el felé. A panaszos szerint a minősíthetetlen hangnem a rendőrségen is folytatódott, de bántalmazásra nem került sor.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A tényállás további tisztázása érdekében a Testület megkereste az intézkedést foganatosító rendőri szery vezetőjét és kérte, hogy az ügyben keletkezett iratokat és rendőri jelentéseket, továbbá a parancsnoki kivizsgálás anyagát küldje meg a Testület részére. A Kapitányság vezetője az Országos Rendőrfőkapitányság Ellenőrzési Szolgálatára útján valamennyi kért információt a Testület rendelkezésére bocsátotta.

1) Az intézkedő rendőr jelentése szerint a tárgybéli napon gépkocsizó szolgálatot láttak el járőrtársával, amikor a Budapest IX. kerületi lakótelepen – a panaszos lakóhelyével egyező cím alatt – 1 óra 20 perc körüli időpontban két személyre lettek figyelmesek, akik beszélgettek, italoztak. A két személyt intézkedés alá vonták és igazolásra szólították fel őket. A rendőri jelentés szerint a két személy magát semmilyen arcképes igazolvánnyal sem tudta igazolni, ezért a rendőrök közölték velük, hogy a személyazonosság megállapítása céljából a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra előállítják őket.

Az intézkedés során arra a rendőri kérdésre, hogy bármilyen közbiztonságra veszélyes eszköz van-e náluk, a panaszos igenlő választ adott, majd a zsebéből elővett egy 9 cm-es kést. Az intézkedő rendőr a 9 cm pengehosszúságú kést a panaszostól átvette és közölte, hogy vele szemben a közbiztonságra veszélyes eszköz birtoklása miatt feljelentést fog tenni. Ezután ruházat-átvizsgálásra került sor, melynek során más, közbiztonságra veszélyes eszköz nem került elő.

A rendőri jelentés szerint a panaszos és társa azt kérte, hogy a rendőrök kísérjék őket a lakásukba, ahol majd igazolják magukat – azonban a hajnali időpont és a rendőrök elleni egyre gyakoribb támadások miatt a rendőr előállításuk mellett döntött. Ezt követően a panaszost és társát a rendőrök megbilincseltek és előállították, ahonnan a személyazonosságuk megállapítását követően, rövid időn belül távozhattak.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos és társa ittasak voltak, arrogánsan viselkedtek és megjegyzéseket tettek az intézkedésre.

A rendőri jelentés kitér arra is, hogy az intézkedő rendőrnek nincs tudomása arról, hogy az érintett személyek bármelyikének is a közelben állt volna a gépkocsija, egyáltalán rendelkeznek-e gépkocsival.

A jelentés kiemeli, hogy az előállításra a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33.§-a (2) bekezdésének a) pontja alapján került. Egyúttal az intézkedő rendőr hozzáfűzte, hogy intézkedését jog- és szakszerűnek tartja, amennyiben nem jók a jogszabályok, azokat változtassák meg, az ő feladata a jogszabályok végrehajtása. Megalázónak és sértőnek találta, hogy azért, mert a munkáját végezte hamis rágalom alapján próbálják meghurcolni.

2) A járőrtárs jelentése szerint a fenti napon és időben a panaszos társaságában tartózkodó személyt (aki maga is panaszos) igazolásra szólították fel, azonban személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudta igazolni, egyúttal a jelentés szerint adatait sem volt hajlandó közölni, mondván itt lakik a közelben és az intézkedő rendőr inkább a bűnözőkkel foglalkozzon. Ezután a ruházatátvizsgálást követően hátra helyzetbe megbilincseltek és a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra előállították.

3) A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés a következőkre mutat rá. A panaszolt rendőrök az említett időpontban és területen közterületi szolgálatot láttak el. Az érintett területen az elmúlt időszakban megszorodtak a rablások, gépkocsi feltörések, a lakásbetörések és a rongálások, esetenként pedig gyújtogatások is előfordultak. A környék lakói és az Önkormányzat is több alkalommal kérte a rendőrséget, hogy fokozottan ügyeljen a környék rendjére. Erre figyelemmel az Rtv. 29. §-a alapján a közrend és a közbiztonság védelme érdekében vonták intézkedés alá a közterületen tartózkodó panaszost és a társaságában lévő személyt.

Az intézkedés alá vont személyek magukat hitelt érdemlő módon igazolni nem tudták, így megvalósították a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelesség megszegése szabálysértését. A jelentés szerint az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján végrehajtott ruházatátvizsgálás során az érintett személyek ellenállást nem tanúsítottak, ugyanakkor az intézkedés során az egyikük zsebéből előkerült egy 9 cm pengehosszúságú kés, így megvalósult a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés is. A parancsnoki jelentés szerint az említett szabálysértések tényére figyelemmel, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló

62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) előírásai alapján szükséges volt az érintettek személyazonosságának megállapítása.

A parancsnoki jelentés szerint az előállítás azért nem volt mellőzhető (illetőleg a személyazonosság más egyszerűbb módon igazolható) a panaszolt esetben például úgy, hogy az intézkedés alá von személyeket felkísérik, mert a panaszos és a társaságában tartózkodó személy ittas volt, a rendőröket sértő megjegyzésekkel illették, az intézkedés során nem működtek együtt, egyiküknél pedig egy kést találtak. A parancsnoki jelentés szerint a személyek magatartása kiszámíthatatlan volt és tartani lehetett attól, hogy az intézkedésnek ellenszegülnek, illetve nem lehetett pontosan tudni, hogy a lakásukban hányan és kik tartózkodnak, milyen kedélyállapotban.

A parancsnoki jelentés arra is kitér, hogy a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján került sor. A kényszerítő eszköz használatáról a személyeket előzetesen tájékoztatták, ellenállást nem tanúsítottak, a bilincselés sérülést nem okozott.

A panaszos és társa a kapitányságon mintegy 20 percig tartózkodott, adataikat ellenőrizték, az előállításról igazolást adtak ki a részükre. A jelentés megjegyzi, hogy a két férfi sérelmezte a kés elvételét, valamint azt, hogy nem szállítják őket haza. A jelentés arra is kitér, hogy a parancsnoki kivizsgálás szerint nem merült fel olyan körülmény, hogy az érintett személyekkel tiszteletlenül és lekezelően beszéltek volna.

A panaszos és társa a panaszjogáról megfelelő tájékoztatást kapott, az intézkedő rendőrök az intézkedés során több alkalommal is megadták azonosító számukat és nevüket, amit azok feltehetően az ittas állapotuk miatt nem tudtak megjegyezni.

4) A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszosnál az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatásra, a 29. § (4) bekezdése alapján igazoltatott személy átvizsgálására, a 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján előállításra, továbbá a 48. § b) pontja alapján (támadás megakadályozása érdekében) bilincselésre került sor 1 óra 25 perctől 1 óra 35 percig (10 perc időtartamban). A jelentés a fent ismertetett rendőri jelentéssel lényegileg egyezően írja le az intézkedéseket.

5) A Testület az ügy eldöntése szempontjából lényeges körülménynek ítélte a panaszos azon állítását, hogy gépkocsija a közelben parkolt és iratai abban voltak, ahová az intézkedő rendőr el is kísérte, ám nem engedte, hogy azokat a panaszos részére bemutassa, hanem a panaszost előállította. A Testület ezzel összefüggésben kifejezett kérdést fogalmazott meg az intézkedő rendőrök felé, akik azonban azt válaszolták jelentésükben, hogy ilyen esemény nem történt: „nincs tudomása arról, hogy az érintett személyek bármelyikének is a közelben állt volna a gépkocsija, egyáltalán rendelkeznek-e gépkocsival”. Erre figyelemmel a Testület nyilatkozattételre kérte a panaszos társát, aki maga is panasszal élt az intézkedéssel szemben (... sz. állásfoglalás), azonban erről a momentumról panaszában említést nem tett. A nyilatkozattételre felhívott személy azonban a Testület megkeresésére több mint egy

hónap elteltével sem válaszolt, így a Testület a jelen állásfoglalását a rendelkezése álló dokumentumok alapján hozta meg.

III.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése kiemeli, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (az arányosság követelménye). Ugyanakkor az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos emberi méltóságát és személyi szabadságát, továbbá tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát és a panaszjogát.

1) Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés kiemelte, hogy az Rtv. 29. §-a alapján a közrend és a közbiztonság védelme érdekében vonták intézkedés alá a közterületen tartózkodó panaszost és a társaságában lévő személyt – különös tekintettel arra, hogy az érintett területen az elmúlt időszakban megszorodtak a rablások, gépkocsi feltörések, a lakásbetörések és a rongálások, esetenként pedig gyújtogatások is előfordultak, ezért a környék lakói és az Önkormányzat is több alkalommal kérte a rendőrséget, hogy fokozottan ügyeljen a környék rendjére. A Testület ebben a vonatkozásban – figyelemmel az intézkedés helyére és időpontjára – elfogadhatónak tartja az igazoltatás indokoltságát, okszerűségét.

A már hivatkozott 29. § (2) bekezdése egyértelműen előírja, hogy „az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint „az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát”. A Testület álláspontja szerint a panaszosnál talált közbiztonságra veszélyes eszköz miatti szabálysértési eljárás lefolytathatósága ugyancsak indokolja a panaszos adatainak rögzítését. Ezt követően pedig a panaszossal szemben a feljelentés is megtörtént az intézkedő rendőrök részéről, ami a további eljárást alátámasztja.

E törvényhely (6) bekezdése szerint „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”. Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőr kérdésére, miszerint van-e a panaszosnál bármilyen közbiztonságra veszélyes eszköz, a panaszos igennel felelt és a magánál tartott zsebkést önként át is adta – a Testület álláspontja szerint nem kifogásolható a fentiek szerint foganatosított ruházat átvizsgálás indokoltsága sem, mivel a szabálysértés gyanúja a kés előkerülése után mindenképpen felmerült. A panaszosnál feltalált késsel kapcsolatban a Testület hivatkozik a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet előírásaira, mely alapján a panaszos zsebkése különösen veszélyes eszköznek minősülhet, amennyiben szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t eléri.

2) A panaszos bilincselésével összefüggésben a Testület idézi az Rtv. 48. §-át, mely szerint: „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.” A konkrét esetben a jelentések szerint a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján (támadás és szökés megakadályozása érdekében) került sor. A Testület ezen túlmenően utal a Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (1) bekezdésére, mely megállapítja, hogy: „A kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.”

A konkrét esetben a Testület azt állapította meg, hogy a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazására nem került sor, annak szükségessége fel sem merült (egyik panaszossal szemben sem). Az intézkedő rendőr jelentése csupán annyit tartalmaz, hogy a panaszosok „arrogánsan viselkedtek, megjegyzéseket tettek”, illetve a parancsnoki kivizsgálás jelentése külön is utal arra, hogy „a panaszosok ellenszegülést nem tanúsítottak”, illetőleg „a kényszerítő eszköz használatáról előzetesen tájékoztatták őket, ellenszegülést nem tanúsítottak”. A jelentés annyit fűz ehhez hozzá, hogy ittasságuk miatt magatartásuk „kiszámíthatatlan volt” – ami bilincselésüket indokolta.

A Testület külön is felhívja a figyelmet a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdésére, mely részletesen meghatározza azon eseteket, amikor az intézkedés alá vont személlyel szemben a bilincs alkalmazása különösen indokolt. A Testület – különösen a parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés alapján – úgy látja, hogy a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására egyfajta automatizmusként került sor.

Megállapítható, hogy a panaszos (és társa) nem tanúsított erőszakos, garázda magatartást, továbbá ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készítették [a) pont], nem történt támadás a rendőrök felé [b) pont], elfogására nem bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor (hanem szabálysértés), és nem

állt fenn olyan körülmény sem, mely miatt szökése bilincs alkalmazása nélkül nem lett volna megakadályozható [c) pont]. Nem szerepel olyan sem az előzményekben, hogy a panaszos (vagy a panaszosok bármelyike) jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel sem volt megtörhető [d) pont].

Jóllehet a Szolgálati Szabályzat felhívott rendelkezése csak bilincselés különösen indokolt eseteit rögzíti, ami azt jelenti, hogy a bilincselés a fentiekén kívüli esetekben (tehát a fent rögzített körülmények fennállásának hiányában) sem kizárt, azonban mindenkor figyelemmel kell lenni az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében írt arányosság elvére, továbbá a kényszerítő eszközökkel összefüggésben a Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (1) bekezdésében írt fokozatosság elvére.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a konkrét esetben a panaszos bilincselése kifogásolható amiatt, hogy – a jelentésekből kitűnően – arra az arányosság mérlegelése nélkül került sor. A Testület rámutat, hogy korábban a panaszossal szemben a testi kényszer alkalmazásának – ésszerű indok hiányában – még csak lehetősége sem merült fel, a parancsnoki jelentés pedig több ízben rögzíti, hogy a panaszos (és társa) ellenállást nem tanúsított a rendőri intézkedéssel szemben. A bilincs alkalmazása ezért a Testület álláspontja szerint sértette a panaszos emberi méltóságát és személyes szabadságát. Ugyanakkor a Testület a rögzített alapjogsérelmet csekély súlyúnak tekintette, figyelemmel arra, hogy a panaszos és társa a jelentések szerint ittas volt, az intézkedő rendőrök – mivel ketten intézkedtek két személlyel szemben – ezért a biztonságos beszállítás során egy esetleges támadástól tartva kevésbé bízhattak fizikai erőfölényükben, továbbá a panaszosnál korábban közbiztonságra veszélyesnek vélt eszközt (kést) találtak.

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezte az előterjesztett panaszban, hogy – álláspontja szerint – előállítása indokolatlan volt.

Az előállítás indokoltságával összefüggésben a Testület idézi az Rtv. 29. §-ának (4) bekezdését: „A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható (...)”. Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdése szerint: „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.”

Lényeges kiegészítéseket tartalmaz a Szolgálati Szabályzat 43. §-a. E szerint: „Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor. Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható. A rendőr a megkezdett, de mellőzött előállításról is jelentést készít.”

A „más, egyszerűbb módon történő tisztázás” – mint lehetőség kapcsán a Testület felhívja a figyelmet az Országos Rendőr-főkapitányság által 2008-ban az állampolgárok részére kiadott tájékoztató a rendőri igazoltatásról IV. 4. pontja szerint „Előfordulhat olyan élethelyzet, amikor az állampolgárok nem tudják magukat okmánnal igazolni. Ilyen esetben a rendőr az általa személyesen ismert vagy más jelenlévő ismert kilétű személy közlését – igazolását – elfogadhatja az igazoltatott személyazonosságának igazolásként (például hivatalos személyek, önkormányzati dolgozók közlése). Elfogadható a szülő, házastárs, testvér vagy más hozzátartozó igazolása is. Ezen személyek szükség esetén egymást is igazolhatják. Személyek igazolása esetén követelmény, hogy az igazoló személyt is igazoltatni szükséges.”

E mellett a Testület álláspontja szerint ugyancsak a „más, egyszerűbb módon történő tisztázás” körében merülhet fel egy olyan körülmény, ha az intézkedés alá vont személy arra hivatkozik, hogy iratai a közelben (pl. a jelen esetben a közelben lévő gépkocsijában) találhatóak. Figyelemmel az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének diszpozitív tartalmára (előállíthatja) és ezzel együtt a Szolgálati Szabályzat 43. §-a (2) bekezdésének rendelkezéseire (mellőzhető), a Testület mérlegelése szerint az előállítás elrendelését [mivel annak indokai egyébként vitathatatlanul fennálltak az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján] arányossági kérdésként kell értékelni – nevezetesen a konkrét esetben az intézkedő rendőrök döntése a megengedő jogszabályi keretek között arányos volt-e.

A Testület az eset összes körülményét mérlegelve figyelembe vette az intézkedés helyszínét és éjszakai időpontját, a panaszos (és társa) ittasságát, továbbá azt, hogy az intézkedés okszerűségét a panaszosok – általuk sem tagadva – erősen vitatták, illetőleg azt a körülményt, hogy a rendőrök nem vállalták annak a kockázatát, hogy a panaszosokat az éjszakai órán otthonukba felkísérjék – a Testület nem tekintette a rendőrök döntését aránytalannak, ezért ebben a vonatkozásban alapjogsérelmet nem állapított meg.

A Testület nem tudott egyértelműen állást foglalni a panaszos azon állításáról, hogy a gépkocsija (abban irataival) valóban a közelben várakozott volna. A panaszos ezen állítását a rendőrök a Testület erre irányuló kérdésére tagadták, a panaszos társa pedig nem válaszolt a Testület ez irányú megkeresésére, hogy nyilatkozatával tisztázza ezt a felmerült ellentmondást. Erre figyelemmel a Testület nem tudta a panaszos ez irányú állítását elfogadni.

Ugyanakkor a Testület felhívja a figyelmet arra a körülményre, hogy amennyiben a panaszos állítása mégis helyes volna, úgy a konkrét ügyben a súlyos alapjogsérelm megállapítása mindenképpen indokolt lenne, egyúttal meg kellene állapítani a panaszos személyes szabadságához fűződő jogának kirívóan súlyos sérelmét az előállítás jogalapjának hiánya miatt.

A Testület egyértelműen megállapította azt is, hogy a panaszos előállításának időtartama (20 perc) nem terjeszkedett túl az egyébként a személyazonosság

megállapításához szükséges időtartamon, így jogsértés ebben a vonatkozásban sem állapítható meg.

4) A panaszos kifogásolta azt is, hogy az intézkedés és beszállításuk során a rendőrök némely esetben megengedhetetlen kifejezéseket használtak vele és társával szemben, a rendőrök fellépése indokolatlanul megfélemlítő volt.

A Testület ezzel összefüggésben értékelte az intézkedő rendőrök jelentéseit is, melyek a „sértő, oda nem illő, durva vagy megalázó” kifejezések alkalmazását rendre vitatták, egyúttal kiemelték, hogy a panaszos és társa többnyire arrogánsan, az egyes intézkedések során a rendőrökre sértő megjegyzéseket téve viselkedtek.

Fentiekre tekintettel – mivel további, a panaszosok állítását alátámasztó bizonyíték nem merült fel az ügyben – a Testület nem tudott egyértelműen állást foglalni ebben a kérdésben, így alapjogsérelmet nem tudott megállapítani.

5) A panaszos panaszjogának gyakorlásával összefüggésben a Testület – korábbi ügyekben tett megállapításaihoz hasonlóan – az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint: „Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A konkrét esetben teljesen nyilvánvaló, hogy a panaszos a vele szemben történt intézkedéssel szemben az Rtv. szerinti panasszal kívánt élni. Maga a „bejelentésként” felvett jegyzőkönyv is rögzíti, hogy a panaszos a rendőrök viselkedésével szemben akart panaszt tenni, ezért ment be a kapitányságra. Tévesen rögzítették tehát az általa elmondottakat „bejelentésként” – amely forma egyébként a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerint jelenleg már nem is létezik jogorvoslati, illetve panasztételi lehetőségként. Ugyancsak téves, egyúttal felesleges és szükségtelen a panaszos esetében a hamis vád és hatóság félrevezetése törvényes következményeire, a sértetti jogállásra és a Be. szerinti polgári jogi igényre vonatkozó kioktatása és nyilatkoztatása. Sőt, a Testület álláspontja szerint akár visszatartó ereje is lehet annak, ha az előterjesztett panaszt a Rendőrség – a már egyébként sem létező – „bejelentésként” rögzíti és ennek keretei között a hamis vád és hatóság félrevezetése vonatkozásában is – egyébként szükségtelenül – nyilatkoztatja az érintettet. A Testület álláspontja szerint a Be. szerinti feljelentés, panasz nem keverendő össze az Rtv. szerinti panasszal, mely egy teljesen más joghatással és eljárási következményekkel bíró jogintézmény.

A konkrét ügyben azonban nyilvánvaló volt, hogy a valójában tárgya és tartalma szerinti panasz „bejelentésként” való felvétele során a panaszos teljes körben tájékoztatást kaphatott az Rtv. szerinti panaszjárásról, így – többek között – a Testülethez való fordulás lehetőségéről – mivel a bejelentésben rögzített jegyzőkönyvi vallomás egyértelműen utal a Testülethez fordulás igényére.

Ebben a vonatkozásban ezért a Testület nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának, továbbá panaszjogának csekély súlyú sérelmét. Ugyanakkor általánosságban ismételten felhívja a figyelmet erre a hiányosságra.

IV.

Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint: „A Testület az alapvető jogot nem sértő, valamint az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez átteszi (...)”.

A Testület – figyelemmel a fenti jogszabályi előírásra – a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. június 10.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag